

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 1. Proponuntur aliorum sententiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

habet totam rationem intrinsecam, quam haberet volitio eiusdem medij etiam si non esset vnicum, quia volitio medij vnicui tendit in idem obiectum materiale, & formale, in quod tenderet, si tale medium vnicum non esset, quod si non illam precedat consilium, quo media conferuntur, præcedit tamen cognitio practica, quæ iudicatur, medium illud esse vtile, & prudenter applicari ad finem obtinendum, & similiter præcedit consilium, non de prælatione mediorum, quæ non apparent, sed an sint alia media, vel non, ad finem obtinendum, an illud medium, quod vnicum apparet, & habet veram, vel apparentem tantum utilitatem ad finem obtinendum, & ex vi cognitionis, quæ cognoscitur, habere veram utilitatem, secedit ab aliis rebus, quæ vtilia non apparent, & his, quæ vtilia apparent, & non sunt.

IO Obiectum electionis debet esse aliquid, quod à nobis fieri potest: conspirant in hanc conclusionem omnes, qui de hac re agunt. Ratio est manifesta: ex intentione mouemur efficaciter ad media ponenda, & ad aliquid operandum, vt finis obtineatur: ergo debent talia media posse à nobis poni, & tales operationes esse in nostra potestate, alias voluntas non ad illas efficaciter moueretur, nequit enim voluntas efficaciter ferri in obiectum, quod non illi repræsentetur, vt possibile. Quod si aliquando eligamus illa, quæ non facimus, vt cibos, ligna, ignem, &c. illa eligimus eo modo, quo sub nostram cadunt potestatem, quatenus nobis coniuncta, vel passo applicata, conjunctione, & applicatione, quæ possunt exhiberi à nobis, sic eligimus sumptionem cibi, quem non facimus, quatenus illa potest fieri à nobis, & applicationem ignis, quem non producimus, quatenus ille potest à nobis cuiusque passo applicari.

II Ex his inferes cum communi Doctorum sententia, electionem esse actum voluntatis connotantem, vel supponentem actum intellectus: ita D. Thom. quæst. 22. de veritate artic. 15. vbi dixit, electionem dependere à ratione, tanquam à forma non simpliciter, vt existat, sed vt sit prudens, vel imprudens, quod eodem docuit Aristoteles 6. ethic. cap. 5. vbi dixit: *Quapropter electio, vel est intellectus appetitus, vel appetitus intellectus.* Et in hunc sensum explicandus est, D. Thomas 1. 2. quæst. 13. art. 1. vbi dixit, electionem materialiter esse in voluntate, & formaliter in intellectu. Hæc omnia clare docuit Aristoteles 3. ethic. cap. 3. vbi dixit: *Quid, aut quale quid est electio, cum nihil sit coram, quæ diximus, videtur itaque sponte quidem à nobis fieri, atamen non omne, quod sponte agimus, est eligibile, sed ad cuius consultationem antecesserit, electio namque cum ratione est, atque mente.* Et cap. 3. eiusdem libri subdit: *& ipsa electio deliberatiua operatio rerum erit earum, quæ in nostra sunt potestate.*

PUNCTUM II.

An distinguuntur intentio & electio.

§. I.

Proponuntur aliorum sententia.

I Explicui obiectum intentionis, & electionis, est modo explicandum, an voluntas eodem actu feratur in vtrumque, an verò prius feratur in obiectum intentionis volitione quadam, quæ voluntatem determinet ad aliam, quæ attingat obiectum electionis, ita vt hæc obiecta diuersis tangantur actibus: quam questionem sub alio titulo, videlicet an voluntas eodem actu feratur in finem, & in media propter finem, exagitant interpretes Diui Thomæ prima secundæ, questione 8. art. 3. & sub terminis à nobis propositam quæst. 12. art. 4. P. Vasquez 1. 2. disp. 33. cap. 2. docet, diuersum esse actum, quo voluntas fertur in finem ab actu, quo amat media propter finem, ac proinde esse diuersam intentionem ab electione. Refert pro hac sententia Gregorium in 1. distinct. 1. quæst. 1. art. 2. Marfil. 1. quæst. 4. artic. 1. dub. 2. P. Vasquium sequitur P. Gaspar Hurtad. 1. 2. lib. de actibus voluntatis disp. 3. diff. 4. qui ex eodem Vasquio docet, voluntatem finis indirectè, & quasi in obliquo, amare media, non verò directè, & expressè, & voluntatem medij similiter indirectè in obliquo

tantum finem attingere, eandem sententiam tandem tradidit Salas, qui postquam variè de hac scripserat 1. 2. tit. 5. disp. 1. sect. 6. n. 64. dicit, probabilius existimare volitionem finis effectiue concurrere ad electionem medij, ac proinde distinguere intentionem ab electione, & diuerso actu amari finem propter se, & media propter finem. Pro eadem sententia refero P. Iacobum Ruizium tom. de Prouident. lib. 3. disp. 36. sect. 5. n. 12. vbi ait, intentionem sine dubio concurrere efficienter ad electionem mediorum; tandem eidem sententiæ tribuo Auctores, quos pro illa refert idem Ruizius ibidem, plures enim illorum tantum asserunt, intentionem mouere ad electionem, vt constat ex verbis, quæ ex S. Thoma refert Ruizius, quod absque vllò influxu physico intentionis in electionem fieri potest, & adhuc hoc influxu physico admissio, in sententiam oppositam explicari possent illius assertores, vt dicam postea.

Voluntatem aliquando eodem actu amare expressè, & formaliter, finem & media propter finem docet Azor lib. 1. c. 25. q. 7. Salas supra n. 64. & alij innumeri apud ipsum n. 60. Eandem sententiam defendit P. Soar. 1. 2. lib. 1. disp. 8. sect. 6. cuius sententiam ex professo referam, plura enim in illa inuenio, quæ non leuem difficultatem audienti inferent. Docet n. 2. electionem semper habere idem motum cum intentione, & semper ipsa electione esse finem aliquo modo volitum, quamuis aliquando tantum virtualiter, & concedit n. 4. hoc fieri posse sine cognitione actuali finis, asseritque infirmum nihil cogitantem de sanitate, sumere potionem, quam non vult propter ipsam. Addit n. 5. per electionem posse amari finem expressè & formaliter, non vt obiectum, quod, sed vt quo. Et postea cum sibi obieciisset, non posse obiectum amari vt quo, quin amaretur vt quod: Respondet, finem amari vt quo, tantum esse, amari media virtute actuum precedentium circa finem, & sufficere, vt voluntas feratur in medium, vt ordinatur ad finem virtute actus respicientis finem, vt finis dicatur amari vt quo: sicut actu fidei quis credit obiectum reuelatum propter summam veritatem reuelantem, quamuis actu non credat, Deum esse summam veritatem reuelantem. Tandem concludit intentionem, & electionem aliquando realiter distinguere, tunc tamen electionem vni intentioni tanquam partem parti, ex quibus totum quoddam heterogeneum resultat, compositum ex intentione, & electione.

§. II.

Nonnulla præmittuntur ad propriam sententiam præcipue contra P. Suarium.

P Ro decisione questionis statuo, posse rationem aliquam esse obiectum vt quo amoris, vel odij, & non amari, vel odio haberi vt quod, sed tantum vt quo, v. g. esse rationem formalem, & motiuum, vt alia obiecta amentur, vel odio habeantur, ipsa tamen, neque amari, neque odio haberi, huius rei exempla passim suppetunt: vult Deus conferre malum aliquod poenæ propter peccatum commissum, malum illud est obiectum vt quod amatum: peccatum autem est obiectum, quo Deus mouetur ad tale malum inferendum, & obiectum vt quo amoris, seu prosecutionis erga poenam, non tamen peccatum illud est obiectum vt quod amoris, seu prosecutionis respectu voluntatis diuinæ. Deus displicet de obiecto peccaminoso v. g. de comestione carnis mala moraliter, obiectum vt quo huius displicentia est malitia, qua talis comestio constituitur moraliter mala, & in multorum opinione malitia conflatur ex ipsa actione, & libertate tenente se ex parte actus primi, & ex aliis circumstantiis, quæ Deus non odio habet, & in quibus non displicet.

Statuo secundò contra P. Soar. rationem aliquam esse obiectum quo respectu actus, seu actum respicere tanquam obiectum quo rationem aliquam, non esse fieri virtute aliorum actuum, illam respicientem, sed immediatè, & intrinsecè illam tangere, tanquam rationem formalem tenentem se ex parte obiecti respectu actus, quo amatur vt quo. Ratio est facilis: obiectum vt quo est id, quo voluntas mouetur ad obiectum vt quod, & ratio formalis sub qua voluntas tangit obiectum quod: ergo se debet tenere ex parte obiecti talis actus: ergo vt sit obiectum vt quo huius actus, non sufficit terminare alium actum à quo ille procedat, quia quilibet actus voluntatis proprium habet motiuum sub quo tangit obiectum materiale, & ex eo ratio aliqua est motiuum quo actus, quia ipso tangitur, non verò quia tangatur